

สัมมาสมาธิและมิจฉาสมาธิ

นะโมตัสสะกะคะวะโต อะระหะโตสสัมมาสัมพุทธัสสะฯ

จะได้กล่าวถึง สมาธิ สองอย่าง สมาธิสองอย่าง ที่จะกล่าวถึงนี้ ก็คือการทำสมาธิที่ถูกอย่างหนึ่ง กับการทำสมาธิที่ผิดอย่างหนึ่ง สมาธิที่ถูกเรียกว่า สัมมาสมาธิ สมาธิที่ผิดคือผิดทาง เรียกว่ามิจฉาสมาธิ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าการทำสมาธิ ที่ตนกระทำนั้นเป็นทางที่ผิด หรือเป็นทางที่ถูก ข้อนี้นี้ก็มีหลักวินิจฉัย จะกล่าวในที่นี้ก็คือ สมาธิที่ถูกต้อง คือการรู้จักขั้น ๕ การรู้จักละ ปล่อยวางขั้นทั้ง ๕ มีรูปเป็นต้น อันนั้นเป็นสมาธิที่ถูก แต่สมาธิที่นอกจากที่กล่าวมานี้ เป็นสมาธิที่ผิด คือเป็น มิจฉาสมาธิ คนบางคนทำสมาธิหรือการ เจริญภาวนา ก็อยาก ให้เห็นผล อันนั้นเห็นผล อันนี้ อยากเห็นสวรรค์ เห็นนรก เห็นเทวดา เห็นพรหม เห็นเปรต เห็นอบาย เห็นอสุรกายอย่างนี้เป็นต้น การเห็นนั้นมีหรือไม่ ที่อยากจะเห็นสวรรค์ เห็นนรก ก็มีเหมือนกัน ไอ้ที่ทำสมาธิแล้วเห็นนั้นเห็นนี้ เห็นสวรรค์ เห็นนรก มีเหมือนกัน แต่มันเป็นผลพลอยได้ จากการเจริญสมาธิ ส่วนการภาวนาสมาธิที่ถูกต่อนั้นคือ เราต้องวินิจฉัยว่าเรารู้ขั้น ๕ ปล่อยวางขั้น ๕ ได้จริงหรือไม่ ถ้านอกจากที่กล่าวมานี้ ย่อมตัดสินได้ว่า เป็นสมาธิที่ผิด คือผิดทาง ผิดทางที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน บางคนทำสมาธิอยู่ ไม่เห็นบังเกิดผลอย่างไร ไม่เห็นนั้น ไม่เห็นนี้ ไม่มีอิทธิฤทธิ์ ไม่มีปาฏิหาริย์ มันก็เกิดความเดือดร้อน คือความอยากขึ้นมา ก็อยากไปเรียน สมาธิใหม่ อยากจะไปแสวง หาครูบาอาจารย์

ที่มีความรู้ ความสามารถ พิศดาร เห็นสวรรค์ เห็นนรก หรืออะไรต่างๆ ดังกล่าวนั้นแล้ว บางคนก็ต้องไปขึ้นครุ ขึ้นบา ตั้งขันธ ขึ้นครุก็มี ฉะนั้นก็ไปกันใหญ่แล้วคือไม่พบพระพุทธองค์ ในขณะนั้น สมัยนั้น พระพุทธเจ้าเรา ไม่มีการให้ขึ้นครุ ไม่มีการยกขันธ เมื่อพระคุณเจ้าบวชใหม่ๆ ก็มีคนมาชักชวนทำน้ามนต์ ให้ขึ้นครุ ให้ขึ้นขันธ๕ เวลาจะภาวนาก็พรหมน้ามนต์ให้ ก็มาพิจารณาว่าจะผิดทางไปเสียแล้ว พระพุทธเจ้าเราไม่ใช่ว่าจะต้องขึ้นครุ ขึ้นขันธ แบบนั้น แบบนี้ รูปเทียนต้องเท่านั้น เทียนต้องเท่านั้น ก็เป็นอันรู้ได้ว่ามันเป็นทางที่ผิดไปเสียแล้ว ผิดไปตั้งแต่เบื้องต้นทีเดียว เพราะฉะนั้นการเรียกกรรมฐานสมาธิขึ้น ความจริงแล้วก็ไม่ใช่ว่าเป็นการพิศดาร หรือลึกลับอะไรกันนักหนา จะต้องไปขึ้นครุขึ้นบาตั้งที่ได้กล่าวนั้นแล้ว พระพุทธเจ้าท่าน สอนให้ละให้ว่าง ให้รู้จักขันธ ๕ รู้จักละวางขันธ ๕ นี้อย่างเดียวเท่านั้น นี่เป็นส่วนสุด คนบางคนทะเลาะเถียงกันไปไม่รู้จักจบจักสิ้นอย่างนั้น มันก็มีเหมือนกัน อาจเป็นกันมาตั้งแต่อดีตชาติก็ไม่ต่างอะไรกับภิกษุ รูปหนึ่ง ในสมัย พระพุทธเจ้า ก็มีภิกษุนั้น ชื่อ ปาปโก เมื่อได้บวชในพระพุทธศาสนา อุปัชฌาย์ก็ตั้งชื่อให้ว่า ปาปโก ที่หลังมาภิกษุอันนั้นได้ชื่อว่าปาปโกนี้มาได้ยินคำกล่าวของบางคนบางกลุ่มว่า ปาปโกมันไม่ดี มันเป็นชื่อของคนไม่ดี ควรจะหาชื่อใหม่ เมื่อภิกษุปาปโกมาได้ยินดังนี้ ก็รู้สึกว่ามันจะเป็นจริงที่ว่าชื่อปาปโกเป็นชื่อที่ทำให้เดือดร้อน หรือความหมายไม่ค่อยจะดี มันคงจะไม่มีความจริงอยู่ ก็เมื่อคิดดังนี้ก็ไปหาอุปัชฌาย์ ขอให้อุปัชฌาย์เปลี่ยนชื่อให้ใหม่ อุปัชฌาย์เมื่อฟังดังนี้ก็บอกว่า คุณปาปโก ไอ้ชื่อนั้นมันไม่สำคัญหรอก ชื่อมันไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์ หรือเสื่อมประโยชน์อะไรได้ มันเป็นสัญลักษณ์ ความหมาย แห่งการเรียกร้องกัน อันเป็นสมมุติ บัญญัติ อยู่ในโลกนี้เท่านั้น จะตั้งชื่อใหม่ให้ดี มีประโยชน์ เสียประโยชน์ ก็หาทำไม่ได้ ชื่อดีหรือชื่อชั่ว มันไม่ใช่สิ่งสำคัญ ภิกษุ ปาปโกก็ไม่ยอมก็ขอ เปลี่ยนอยู่นั่นแหละ ที่นี้ก็เลยไปหาพระพุทธเจ้า ท่านว่าเอาภิกษุปาปโกเมื่อเธอเป็นอย่างนี้อยากจะหาชื่อใหม่ เมื่อชาติก่อนเธอก็เป็นอย่างนี้เหมือนกัน ในชาติก่อนเธอชื่อ ปาปโก ไปเรียนธรรมะศึกษา ศิลปะวิทยาในสำนักของเราในคราวครั้งนั้น เราก็คือเป็นอาจารย์สอนศิลปะวิทยา ก็มิถูกศิษย์มากหลาย แล้วก็เธอคนหนึ่งก็ชื่อว่าปาปโก ก็อยากจะขอชื่อใหม่ อาจารย์ก็ให้ไปหาชื่อเอาเอง ให้เธอเที่ยวไปในที่ต่างๆ บ้านต่างๆ เมืองให้เธอสอบถามชื่อดู ว่าพอใจชื่ออันใดแล้วเราจะตั้งชื่อให้ใหม่ ที่นี้ปาปโกก็ทำดังนั้น เมื่อกราบลาพระอาจารย์แล้ว ก็เที่ยวไปสอบถามคนทั่วๆ ไปนั่นแหละ ก็เที่ยวไปทั่วชมพูทวีป ก็เจอชื่ออันนั้น ชื่ออันนี้ ถูกใจบ้าง ไม่ถูกใจบ้าง ก็มีมากหลายเหลือเกิน ที่นี้ก็ไปพบกับชายผู้หนึ่ง ถูกถาม กำลังจะนำไปเผาที่ป่าช้า ปาปโกนั้นก็ถามว่าคนที่ตาย นั้นชื่ออะไรยัง ผู้ที่ถามไปนั้นบางคนบอกว่า คนที่ตายนั้นชื่อว่ารอด ท่านปาปโกพอได้ฟัง ดังนั้น ก็ว่าชื่อรอดทำไม่มันตาย ชื่อรอดมันต้องไม่ตายชีวิที่ไม่มันตาย ก็คิดในใจอืม ชื่อรอดก็ยังมาตาย ช่างมันก็เดินทางต่อไปอีก ถ้ามไปคนนั้นก็ชื่อนั้น คนนี้ก็ชื่อนี้ ไปเจอผู้หญิงคนหนึ่งกำลังถูกเขาทุบเขตี ก็ทำไม่ผู้หญิงคนนี้ ถึงถูกเขาทุบตีละ ก็เพราะกลัวว่าจะหนีมันไม่ได้และ เขาจับได้ จึงมัดตีนมัดมือ เพราะว่าไปเยี่ยมเงินเขามา สัญญาว่าใช้คืนให้ พอถึงกำหนดสัญญา เมื่อไม่มีอะไรให้ เขาก็ไม่ปล่อยมือให้ เขาก็ทุบตีมันไม่ได้และ มัดมือมัดเท้าไม่ให้หนี เงินก็ไม่ให้หนักใช้หนอะไร แต่ว่ามันหาไม่ได้ท่านปาปโกก็ถามว่าคนที่ถูกเขายึด ดิ้นขึ้นชื่อ อะไรยัง ก็ได้ความว่าคนที่ถูกเขายึด ดิ้นขึ้นชื่อ วรรณรภ หรือชื่อว่ามิ คือมีทรัพย์ นั่นแหละ ที่นี้ปาปโกก็ว่า เอะชื่อว่ามั่งมี ทำไมหาให้เขาไม่ได้ ชื่อว่ามีทรัพย์ทำไม่มันตาย ก็เกิดปัญญาขึ้นมาในใจละว่า ชื่อว่ามีทรัพย์ ทำไมมันเงินเงินแค่นี้ทำไมหาให้เขาไม่ได้ก็ต้องมาถูกเขายึดถูกตี ท่านผู้ฟังทั้งหลาย ท่านปาปโกก็เก็บเอามาคิดในใจว่า โอ !

ชื่อดีมีมงคลมากนักหนา แล้วทำไมถึงมาจน จึงเดินเลยต่อไปอีก ไปเจอคนหลงทาง ก็ถามว่าเธอชื่ออะไร คนหลงทางก็ตอบว่า ชื่อเจนนางหรือ ชานาญนาง รู้จักถนนอะไรที่นั่นแหละ เขาชื่อเจนนาง ปาปโกก็เอะ ชื่อเจนนางทำไมหลงทาง ชื่อชานาญนางก็ทำไมมาหลง ชื่อดีก็ชื่อว่าเจดี ชื่อไม่ดีก็ชื่อว่าเจชั่วคนชื่อชั่วก็ชื่อว่าเจชั่ว ปาปโกก็คิดกลับไปกลับมาว่า ที่เราไล่ไปถาม ทว่าบ้านทั่วเมืองนั้น ก็มาคิดในใจว่า ชื่อชั่วก็เท่านั้น ชื่อดีก็เท่านั้น ไม่รู้จะตั้งชื่ออะไรยังละ สู้ชื่อปาปโกไม่ได้ เขาตั้งชื่อให้ปาปโกก็ดีแล้ว ไม่เอาละชื่ออื่นก็เท่านั้น ไม่ใช่ว่าจะดีขึ้นมาได้ คนเรามันไม่ใช่ดีขึ้นเพราะสิ่งสมมุติ ในที่สุด ก็กลับไปหาอาจารย์ อาจารย์ก็ว่าอ้าวคุณปาปโก ไปทั่วชมพูทวีป ไปได้ชื่อดีขึ้นมาแล้วหรือยัง ท่านผู้ฟังทั้งหลาย ก็ชื่อนั้นมันมีมาก แต่ว่า ข้าพเจ้าไม่เอาละ ชื่อใหม่ไม่เอาละ ขอเอาชื่อเหมือนเดิมมันดีแหละ จะชื่อดีพิเศษอย่างใด มันก็เท่านั้น ชื่อปาปโกนี้ก็ดีละ ในที่สุดเขาก็มาเอาของเก่ามันดีแหละ ศรัทธาญาติโยมท่านผู้ฟังทั้งหลาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงยกเรื่องนี้ขึ้นมาเทศนา ให้ภิกษุปาปโกฟัง ภิกษุปาปโกก็เข้าใจดีแล้วว่า เรื่องของสิ่งสมมุติที่มีขึ้นมาในโลกนี้ ก็ชื่อว่าสมมุติขึ้นมาแล้วจะมีประโยชน์ สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงอะไรได้ ภิกษุนั้นเมื่อเข้าใจแจ่มแจ้งแล้ว ก็เลยไม่กระวนกระวายที่จะเปลี่ยนชื่อต่อไป ที่นี้ย้อนกลับมาถึง กรรมฐาน ภาวนา หรือนั่งสมาธิ ก็เบื้องต้น ไม่ใช่จะมีอะไร เบื้องต้นที่พระพุทธเจ้าสอนเป็นทางที่ถูก คือว่ามาดูผลจากขันธ ๕ การปล่อยวางขันธ ๕ ขันธ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ หรือเรียกย่อๆ ก็คือ รูปหนึ่งนามสี่ หรือย่อต่อออกไปอีกทีหนึ่ง อารมณ์ กับกาย หากอารมณ์เป็นสิ่งที่ควรรู้ ควรปล่อยวาง ถ้ากำหนดรู้อารมณ์ กำหนดรู้กาย ปล่อยวางอารมณ์ ปล่อยวางกาย ละวางอารมณ์ ละวางกาย ให้ออกจากอารมณ์ ให้ออกจากกาย หรือว่างจากรูป จาคนาม ก็จะเข้าถึงธรรมอันที่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเทศนา ท่านผู้ฟังทั้งหลาย ท่านพระคุณเจ้า ก็กล่าวนั้นโดยย่อๆ ถึงเรื่องว่าคนบางคนมาคิด ว่าการทำสมาธิเป็น ของดีของวิเศษ เห็นจะต้องไปหาทำอย่างนั้นอย่างนี้ จะได้เห็นสวรรค์ เห็นนรก ตาจะได้สว่าง รู้แจ้งเห็นจริง บรรลุเป็นพระโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี หรือพระอรหันต์ ในโลกนี้ ก็เลยไปตามด้นดูหา ความอยากไป ก็เรียกว่าเป็นมิจฉาสมาธิ เป็นอันว่า สมาธิที่พระคุณเจ้ากล่าวนั้นโดยเนื้อความย่อๆว่า คือมิจฉาสมาธิและ สัมมาสมาธิก็ขอยุติลงด้วยประการฉะนี้

ท่านพระคุณเจ้าดาบส สุมน

สัมมนาสิทธิและมิจาสิทธิ

เขียนโดย ผู้ดูแลเว็บ

วันอาทิตย์ที่ 07 ธันวาคม 2014 เวลา 03:56 น. -

อาศรมไผ่รกต.com